

Виходить у Львові!
що дня (крім неділь і
гр. кат. съят) о 5-ї
годині по полуночі.

Редакція I
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи
звертають ся лише на
окреме ждання і за зво-
жнем оплати поштової.

Рекламації
незавершенні вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

Проект закону о загальному обезпечені. — З бал-
канського півострова. — Вибір нового президен-
та в Сполучених Державах півн. Америки.

З Відня доносять: Правительство виго-
товило вже проект загального обезпе-
чення і предложити своє раді державній. Про-
ект той заводить нову кодифікацію дотеперіш-
нього обезпечення робітників, дальше обезпечені
на случай нездібності до праці і старості ро-
бітників та самостійних менших вла-
стителів грунтівих, ремісників і
дрібних торговельників. Для всіх
тих галузей обезпечені буде заведена спіль-
на організація. Нове обезпечені буде опирати-
ся на самопомочі і помочі держав-
ній а при обезпечені робітників будуть втя-
гнені також і роботодавці. Обовязок обезпечені
від недуги буде розтягати ся на всіх поден-
них робітників і на слуги, отже також на сіль-
ських робітників рільних і лісних. Обезпечені
на случай недуги буде розширене з 20 неділь
на рік.

Загальні постанови закону о обезпечені

суть слідуючі: Робітники по 65 р. життя будуть діставати ренту старості або перед тим ренту нездібності. Самостійні одержать від 65 р. ренту старості. Оставші по обезпечених одержать одноразову відрахувану. Обезпечені жінки, коли віддадуть ся, одержать половину вкладок.

Робітники, поділені на 6 клас, будуть сплачувати (половину будуть платити роботодавці) тижнево від 12 до 72 сотиків і одержать разом при 50 тижневих вкладках річно по 20 роках ренту 144 до 414 кор., по 30 роках від 156 до 486 кор., по 40 від 168 до 558 кор. Самостійні при місячній вкладці по 1 кор. одержать 198 до 246 кор. Єсть можливість плачувати вищих вкладок. Робітники мусять оплачувати вкладки через 4 роки, щоби узискати ренту нездібності. Ренту старості можна одержати по 30 роках.

Закон містить в собі переходові постанови, після котрих ренту старості буде можна одержати при 200 вкладках тижневих а у самостійних при 200 місячних вкладках. Зорганізовані будуть льокальні бюра (повітові), краєві і державні. На цілі обезпечені на старості і нездібність до праці будуть платити — при 6 мільонах робітників і 3 мільонах самостійних, разом близько 10 мільонів обезпечених — разом

всі річно 129 мільонів кор., в тім самостійні 28,207.000 кор., робітники 88,450.000 кор. Загальні кошти обезпечені на старості і нездібність при робітниках і самостійних винесуть в першім році 138 міл. кор., в 10 році 106.2 міл. кор. а в 40 році 277 міл. кор. Держава причинить ся по 10 роках 40 мільонами а по 40 роках 100 мільонами корон.

W. Allg. Ztg. оголосила зміст російської но-
ти, котра наспіла оногди до Відня в спрям
европейської конференції. Нота містить в собі слі-
дуєчу програму конференції: 1) Анексія Бо-
снії і Герцеговини; — 2) независимість Болга-
рії а разом з тим справа право-державна і
відшкодування Туреччини; — 3) користі, які
мав одержати Сербія і Чорногора і — 4) зне-
сене капітуляцій і відшкодування Туреччини. —
Виходило би з того, що вість о протесті Росії
против анексії Боснії не єсть правдива. Впро-
чім як би Росія і дійстно запротестувала, то
се не на богато би придало ся і не змінило би
фактичного стану річки. Для того то зовсім влуч-
но написала оногди „Times“: „Росія повинна зрозуміти, що анексія єсть довершеним фак-
том, котрий могла би змінити лиш побідна вій-
на з Австроїєю“. До такої війни однак Росія
не єсть ані нині ані не буде з десять а хоч
би й двайцять літ спосібна.

7)
ПО БАЛКАНСКІМ ПІВОСТРОВІ.
(Після Гессе-Вартенга, Колера і др.
зладив К. Вербенко).

(Дальше)

Хто уміє по болгарски або возьме собі в Тирнові в дорогу по Балкані якогось товма-
ча за товариша в подорожі, той зможе приди-
вити ся неодним інтересним проявам болгар-
ского народного життя. Болгарів уважають за
одно із племен полуднівих Славян, до котрих
зачислюють ся Словінці, Серби і Хорвати. По
правді однак вони мішанці того азийського пле-
мени, спорідненого з Турками, що прийшло в
середновічних часах десь з північної Азії і пото-
нуло так в слов'янські народи, що оставило
ему лише свою назву. Мимо того, що Болгари
позіставали майже 500 літ під турецким пано-
ванням, зберегли они все-таки свій народний ха-
рактер і свої питомі присмаки, які проявляють
ся найбільше у весільних і похоронних зви-
чаях а відтак і в тім, що і у них, як у Сербів
т. зв. „задруга“ єсть той звичай, що цілі роди
живуть спільно і працюють до спілки, котрої
головою є хтось найстарший в роді, котрого
всі слухають а котрий веде лад і порядок в ці-
лі роді та наділяє кожного тим, що ему по-
треба. Болгари єуть греко православної віри і
стояли давніше під верховною владистю трец-
кого патріярха в Константинополі, але в 1869 р.

основували свою власну національну церков, котрої головою є хтось екзарх.

Супротив чужинців Болгари здергали ві-
ні недовірчі. Але мають зміс для торговлі і
промислу та їх суть спокійнішої вдачі як іх
сусіди Серби. Они визначають ся пильностю
і щадностю, статочним способом життя і своїм
примірним життям в родині. Переважно темна
нота надає їм якоїсь поваги. Від коли заведено
нову систему наукування, загальна просвіні-
та народу значно поступила наперед. В містах
жижуть Болгари згідливо з Турками, Европей-
цями, Шпанолями та Циганами. Сі послидні
творять в Болгарії цілі сільські громади, а коли
волочать ся по краю, та займають ся лі-
ченням худоби, торговлею кіньми, ковалством,
побільванем кітлів і ворожбитецтвом та найма-
ють ся за музикантів.

Ідемо даліше. Посеред рівнини обведеній
довкола високими горами щіднімає ся кілька
вершків. То горби, на котрих стоїть місто Плов-
див або Филиппополь. Тут на цій рівнині
над рікою Маріцою та й в горах жив колись на-
рід Траків, що служив чужим богам, а котро-
го Греки боялися зачіпати. Македонці видко
хотіли тут осісти і запанувати над тим наро-
дом, бо македонський король Філіп II., батько
Александра Великого, побудував тут на горбах
серед долини місто, котре й досі носить його
імя а котре очевидно було призначене на то,
щоби закріпостити нарід Траків. Але інавіть
Александрови Великому лекше було зайди аж
до Індії та покорити перських володітелів, як
запанувати над бойким народом Траків. Ще

їх нині, коли їдемо зелівницю, видимо з ваго-
на сліди того народу. Невеличкі горби тягнутя-
ся по рівнині. Майже на кождій з них видно
по дві могили. Аж коли хтось зверне увагу на
ті порослі травою кіпці, можна їх в першій на-
числити близько кілька десять. Крізь дальніший
видко, що рівнина засіяна могилами. У Фили-
ппополі кажуть, що тих могил начислено 8000!
Отже тут спочивають оборонці свободи, котрі
колись охоронили були північні сторони від
переваги полудневої культури.

Почавши від 1383 р. був Филиппополь мі-
стом румелійських беглербегів (намісників). Те-
пер стало ся се місто політично лише болгар-
ским окружним містом, але все-таки не затра-
тило свого історичного значення і єть по Софії
і Тирнові третими найважнішим містом в Бол-
гарії. Мимо многих під европейським впливом
пovставших нових будівель задержало місто все-
ще свій давній характер. Тут єсть осідок аж
трох епископів, болгарського, грецького і като-
лицького а відтак єсть тут трибунал апеляцій-
ний і команда бригади. Місто має трохи біль-
ше як 50.000 жителів, з котрих дві п'яті Бол-
гарі, шеста частина Турки, осьма частина Греки
Жиди, Вірмени і т. д. Побіч 15 християнських
церков знаходить ся тут 26 мешканців.

На дуже урожайній, але впрочім звичай-
ній собі рівнині лежить Филиппополь зі своїми
городами дуже живописно на двох а межі чо-
тирома скалистими горбами. Одна із тих си-
нітів скал зве ся Джамбас-Тепе, єсть 212
метрів висока і творить сам осередок міста. З
її полудневого боку представляє ся красний

Передплата
у Львові в агенції
днівників пасаж Гавса-
мана ч. 9 і в ц. к. Стар-
оствах на провінції:
на п'ялий рік К 4·8·
на пів року " 2·40
на четверть року " 1·20
місячно — 40
Поодиноке число 2 с.
З поштовою пере-
силькою:
на п'ялий рік К 10·80
на пів року " 5·40
на четверть року " 2·70
місячно — 9 0
Поодиноке число 6 с.

Положене на Балкані, як тепер показується, погіршає ся з кождим днем. З Митровиці доносять: Одушевлене, з яким тутешнє населене повітало оголошене конституції, щезло, внаслідок того відносини межи магометанами а християнами погіршають щораз більше, так що то вже впадає в очі. Майже рівночасно повага і вплив молодотурецького комітету слабнуть щораз більше а взявши на увагу, що інтриги сербські відгравають тут велику роль, треба загальну ситуацію означити як менше користну. Подібні вісти надходять також: із Скодару, котрі доносять, що й там значіна молодотурецького комітету упадає щораз більше.

З Білграду доносять: Оногди о 9 год. вечором одержали 1. полк піхоти, дві шкадрони кінноти і одна батерія артилерії приказ відмашерувати сейчас в сторону як до Грошака. Ті зарядження викликали в місті велику сенсацію і дали причину до всіляких безосновних чуток. О тій події видано слідуючий комунікат: Занепокоєне, яке запанувало вчера в Білграді, а котра дало кореспондентам часописів причину до вислання алярмуючих телеграмм, викликало чутку о наглім атаку Австро-Угорщини на Сербію. Поголоска та єсть безосновна. Становище Сербії єсть в кождім напрямі поправне. Поголоски ті викликали лише хвилювання занепокоєння. Видані вчера зарядження єуть лише средством забезпечуючим. Треба очікувати, що занепокоєні уми успокоють ся. Засідання скупщини має на ціли лише уділення її

вид на родопські гори та на їх виноградом заросле підгіре. З гори годинникової (Саат-Тепе) зі старою турецкою вежею з годинником видно що дальше на рівнину над Маріцою, окруженою зі сій сторони родопськими горами, Балканом і горами Ріло. Хороші доми в місті єуть по найбільшій часті одноповерхі.

З двірця зелінниці в'їздить ся ул. Зелінчию просто на головну улицю з многими склепами; недалеко відсіде єсть базар і без стап (дім купецький). З церков єсть найвизначніша Кирило-Методієвська церква, що стоїть коло великої болгарської гінаві саме коло мосту на ріці. Поза мостом на другій боці ріки єсть велика касарня піхоти. Коли заїдемо до великої караванзериї з її десяти біннями, здає ся нам, що ми таки десь на справедливім складі. Богаті жителі міста виїжджають на єто на хороши села під родопськими горами, де росте богато винограду і садовини. Так отже мають гори Родопе на полудневій границі Болгарії таке саме значене для Филиппополя як гори Ріло для Софії.

Хто не міг би рішити ся на ніяку з поданих тут доріг через центральний Балкан а хоче лише держати ся зелінниці та побути в Софії, той нехай не залишить вибрати ся бодай на прогульку в гори Ріло та назідати ся до монастиря Ріло. Ріло-Даг або по болгарски Ріла-Пляїна то географічно північний конець родопських гір, великої тракійської верховини. В прекраснім ярі серед лісів, там де гранітовий шпиль гори Мус-Алла піднімає ся аж до висоти 2930 метрів післяд уровня моря, стоїть на полудневій його стороні мало що не так само високо понад морем величавий монастир Ріло. Сей монастир то серце болгарського народу, то народна съятощ Болгарів.

Св. Іван, котрого моші спочивають в церкві монастиря, жив тут в часах заведення християнства в Болгарії пустинником в долині. В судьбі його моші пробиває ся й судьба краю: в 1183 вивезено його моші до Грану на Угорщині, в 1187 вернули они знов до Софії, в 1194 приміщені їх в Тирнові а в 1469 по-зволили Турки перенести їх до монастиря Ріло. Теперішній монастир і церков на його по-двірі з п'ятьма великими і многими малими біннями та з підсінем на стовпах побудовані на ново аж в роках від 1817 до 1860. Все то разом творить пятикутник. Подвіре окружують стіни монастиря високі на чотири поверхі з

правительством інформації о положенні. Сербія очікує порішення конференції держав.

Сполучені Держави північної Америки мають від вчера нового президента. На місце уступившого Рузельта вибраний кандидат республіканської партії Вілем Говард Тафт. Вибір його означає продовжене дотеперішньої політики Сполучених Держав.

ки наші вийдуть сими даями до Риму, щоби в імені руского народу зложити Папі желана і увірена о своїй преданності і вірності.

— Репертуар львівського руского народного театру в Станиславові (Саля тов. ім. Монюшка. Початок представлена о год. 7:30 вечером).

В суботу, дні 7 падолиста с. р. „Фавст“, опера в 5 діях К. Гунода. Гостинний виступ п. Ф. Лопатинської, співачки львівської опери.

В неділю, дні 8 с. м. „Арсен Яворенко“ (на громадській роботі), народна драма в 5 діях зі співами Б. Грінченка.

Ві второк, дні 10 с. м. (послідне представлене) „20 днів тюрем“ фарса в 3 діях Вебера.

— Остережене перед еміграцією. До Галичини приїхав якийсь Кл. Естопіналь, висланник плянаторів бавовни і цукру з Люблінії і війшовши в порозумінні з численними еміграційними агентами, розпочав енергічно вербувати селян, обіцюючи їм за кождий робучий день по 1 доларі до 1 дол. 25 цт. Галицькі емігранти потрібні в тім краю лише на час живів, що триває 4—5 місяців, а відтак лишаються ся без зарібку. З уваги на те на поручене Міністерству внутрішніх справ галицьке Намісництво видало відозву до всіх старост і дирекцій поліції в краю, щоби остерегли селян перед еміграцією до Люблінії і почути про лихо, яке їх там дожидав.

— З „Львівського Бояна“. На загальних зборах, які відбулися дні 31 жовтня с. р., вибрано отсей виділ: др. Студицький голова; Й. Доманік заступник голови; др. М. Волошин, діріген; В. Безкоровайний, заст. дірігента; Г. Ясевичка, дірігентка. Виділові: Б. Вахнянин, О. Дембіцький, Р. Федусевич, заст. виділових: С. Левицька і В. Козак. Контрольна комісія: П. Берест, І. Білковський і Е. Кордасевич.

† Померли: У Львові помер дні 2 с. м. Йосиф Янковський, масар, реставратор і горожанин міста Львова в 59 р. життя. — В Болехові помер в домі своїх родичів Волод. Соболь, ученик гімназ. в 15 р. життя. — В Петербурзі померзвістний драматург Ал. Потехін, проживши 75 рік.

— Вирави в краєвій обороні в 1909 році. До воїскових вправ при краєвій обороні в 1909 р. будуть покликані: 1) асентировані в 1909 р. з 2-літньою активною службою до пятих вправ і розрєзти, перенесені з лівії до краєвої оборони; 2) асентировані в 1899 р. з 3-літньою активною службою до четвертих вправ; 3) асентировані в 1900 р. з 2-літньою службою до четвертих вправ; 4) асентировані в 1901 р. з 3-літньою активною службою до третих вправ; 5) асентировані в 1902 р. з 2-літньою активною службою до третих вправ і запасові резервісти до третих вправ; 6) асентировані в 1903 р. з 3-літньою активною службою до других вправ; 7) асентировані в 1904 р. з 2-літньою активною службою до других вправ; 8) асентировані в 1905 р. з 3-літньою активною службою до перших вправ і запасові резервісти до других вправ; 9) асентировані в 1906 р. з 2-літньою активною службою до перших вправ; 10) асентировані в 1908 р. запасові резервісти до перших вправ; 11) ті, що додатково мають відбути вправи, не відбувши їх в минулім році. Повинне покликане наступить в двох періодах часу т. є. від половини червня до половини липня і від половини серпня до половини вересня 1909 р. Неактивні вояки краєвої оборони (з війською резервістів кавалерії краєвої оборони), що належать ся в 11 і 12 році служби, не будуть в 1909 р. покликані до вправ з війською обов'язаних до поповнення вправ за передні роки. Яко день покликання до вправ в першім періоді установлено 14 червня 1909 р., а день покликання в другім періоді (серпневім) буде пізніше оголошений. Кождий неактивний вояк краєвої оборони, обов'язаний до вправ в 1909 р., може вибирати собі один з повисіших реченьців, котрій з огляду на його зарікові відносини буде ему найліпше відповісти, до відbutтя чотиритижневих вправ. Зголосувати ся треба у начальника громади в місці побуту резервістів. У Львові треба зголосити ся в Х. департаменті магістрату і подати причини, задля котрих о ту полекшу старають ся. Реченьце до зголосень о признанні тої полекши установлений до кінця грудня 1908 р., а при

аркадами. В бібліотеці, скарбниці та в збройні знаходить ся богато цінних пам'ятників. На горішніх поверхах знаходить ся спальні для путників, котрих в деякі свята сходить ся тут і кілька тисячів. В монастири приймають навіть чужинців і гостяє через три дні за-дармо, але за то при праціаню складає ся в канцелярії монастиря відповідно до становища якийсь дарунок. Та й княжа родина перебуває по році по кілька неділь в сім монастири.

З Софії найкоротша дорога до монастиря Ріло через Самоков, місцевість, що лежить у висоті 1000 метрів над морем а славна з того, що тут єсть найбільша в Болгарії фабрикация ножів. До Самокова іде ся 5 годин з Софії а коли виїхати рано, то можна ще того самого дня заїхати до монастиря попри озеро Ріло і першу самотну домівку св. Івана. Хто має більше часу, той іде через Дубницу. Тепер аж до Радомира іде зелінниця. В сім місточку, положені коло водоспаду, стоять вози до дальшої їзди до Дубниці, де треба переноочувати. Тут єуть два скромні готелі, а коли приїхати в суботу, то можна на другий день рано побачити великий, дуже оживлений торг. Місточко се лежить над Джерменом недалеко турецкої границі. На другий діень іде ся через Коcharіново і Рілоседо та через дуже живописний яр Ріло до монастиря.

Дві години дороги поза Дубницю видко домі турецкої і болгарської сторожі пограничної. З віжини перед Коcharіновом представляється величавий вид на урожайну долину межи горами Перім і Ріло. В сих сторонах управлюють знаменитий тютюн. Перед Рілоседом, що лежить у висоті 600 метрів, видко величезні піраміди із землі. Але велими романтичною стає околиця аж поза сим великим селом. Пишні листисті ліси вкривають скалисті схили рілівського яру; на многих скалистих шпілях видніють ся зеліні хрести. Іде ся через малі оселі, що належать до монастиря, як і взагалі все, що тут милями довкола, належить до монастиря.

Недалеко монастиря Ріло стоїть каплиця з гробицею, в котрій спочивають моші многих побожних Болгар, котрі якихсь датками причинили ся для сего монастиря і заслужили собі тим на се місце упокою. Та й ту що року приходить богато путників з цілого краю.

(Дальше буде).

О Г О Л О Ш Е Н А.

Шкіряні вироби з російської шкіри!



Пара чобіт з російської шкіри засуваних т.зв. „Штаперів“ що вистануть до ношена по 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22 і 24 корон.

Другий же рід таких же чобіт із російської шкіри, мягких, особливо придатних до ношена для жінок і дівчат, котрі вистарчать

до ношена по 10, 11 і 12 К. для школярів 7, 8, 9 і 10 К. Третий же рід чобіт, в найлучшого юхту жовтого, для мужчин, паріків по 14 і 16 К, для школярів чоботи з тогож

жовтого юхту по 6 і 7 К.

Четвертий же рід чобіт зимових з верха шкіра, а в середині овече сукно, для мужчин по 14, 15 і 16 К.

Братя селяни і міщани! Не дайте ся ошукувати по ярмарках і торгах, не купуйте тандети у жидів, паматаїє на пословицю: Дешево масло пси їдять! Жиди до тих ярмаркових чобіт дають павір на брензолі і як в них підете в болото, то прийдете домів бoso. Замоняючий повинен прислати 4 К задатку і міру з ноги, скілько центиметрів довга а скілько груба. Без задатку не висилаєш вікому.

Стефан Копач

Струтин, п. Долина ад Стрий.

Інсерати

до

„Народної Часописи“

і Gazet-и Lwowsko-ї

принимає

Агенція дневників

Ст. Соколовского

Львів, Пасаж

Гавсмана ч. 9.

Хоче ся женити?

Уповажнені від много пань (межи іншими з не сплюб. дітьми, каліками і т. ін.) з маєтком від 5000 до 500.000 кор. до вишукання відповідних кандидатів сопружества. Тільки панове (навіть без маєтку), котрі справу серйо трактують і котрим на скорім сопружестві не заходить перешкода, схотять писати до Schlessinger, Berlin 18.

БІЛЕТИ ІЗДИ

на всі зелізниці
красові і заграницяні

продажає

Агенція зелізниць держ. Ст.
Соколовского,
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

■■■ Найдешевше можна купити лише ■■■

В А В К Ц И Й Н І Й Г а л и

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинності і все можливе до домового уладження.

Порозумінє з провінцією писемно.

Вступ вільний щоден.